

Έτος Α' Αριθ. Φύλλου 2

Διευθύνεται
Από Έπιτροπή Νέων

Έπι της Ύλης:
Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Γραφεία: Σουλίου 12
Τιμή Φύλλου Δραχμαί 2

ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΖΩΗ

Σάν νά πρόκειται περί χρησμολόγων, πού είν' έτοιμοι νά δώξουν από τή νάο τής τέχνης ή νά δεχτούν τούτον ή εκείνον τόν συγγραφέα, αυτό ή εκείνο τό λογοτεχνικό είδος, οί διαπιστώνοντες στήν 'Ελλάδα πού εξασκούν ένα είδος κριτικής τής λογοτεχνίας, ή όπως δήποτε ασχολούνται μ' αυτή καταφεύγουν συχνά σ' επιγραμματικούς αφορισμούς περί τέχνης κι' έντυπωσικές χειρονομίες. Οί χειρότεροι χωρίς λαμμιά δικαιολογία, χωρίς να νένα σύμβολο πίστωσης, οί σοβαρότεροι ακολουθώντας ένα αισθητικό πρόγραμμα πολλές φορές άβασάνιστο.

Κατά τούς όπαδούς τής κοινοβουλευτικής σχολής ο λογοτέχνης πρέπει νά δείχνη τις πληγές τής κοινωνίας κι' άκόμα πρέπει νά διδάσκη τόν κόσμο γιά καλύτερο τρόπο τής κοινωνικής ζωής. Κατά τούς όπαδούς τής ψυχολογικής σχολής πρέπει νά μάς φανερώνη τά κρυφά, τά μυστικά, τά άπόρητα τής ψυχής τοῦ ανθρώπου, άκόμη κι' εκείνα πού κρύβει κανείς κι' από τόν έαυτό του. Έτσι, λένουν, πλαταίνει τό όρίζων τής ανθρώπινης σκέψης κι' ο άνθρωπος φαίνεται όχι πιά σάν περίγραμμα, αλλά σάν ένας μικρός θεός. Κατά τούς όπαδούς τής ψυχαναλυτικής σχολής, πρέπει νά εμβαθύνη στο έπνευσμένο και νά βρῇ εκεί τόν σκοτεινό όλο πού παίζει ο σεξουαλικός παράγων στη διαμόρφωση τής ψυχογενετικής κατάστασης τοῦ ατόμου. Κατά τούς όπαδούς τής άπλής τέχνης τοῦ σχεδίου και τοῦ περιγράμματος ο συγγραφέας πρέπει νά τέρη με τό παρυσίασμα τής ζωής πού μάς περιβάλλει, και τών ανθρώπων, σ' πώς είναι. Οί τελευταίοι αυτοί—ελάχιστοι σήμερα—είναι όπαδοί τής ήθογραφίας. Τέλος υπάρχουν και κριτικοί πού ύπηρετούν στο αξίωμα «ή τέχνη γιά τήν τέχνη», πού θέλουν μ' άλλα λόγια τήν τέχνην τελείως ανεπηρέαστη από κάθε όφελιμιστικό παράγοντα. Τά αξιώματα τής ήθικής κάμουν συνήθως μετρίως

καλούς άνθρωπάκιδες, αλλά ποτέ δέν αναδεικνύουν τούς ήρωες τής ανθρωπίνης δράσεως μήτε τούς άγίους τής εκκλησίας. Τό ίδιο συμβαίνει και με τά αισθητικά αξιώματα. Ένκο λύνουν ίσως τούς καλλιτέχνες στο νά βροῦν τό όρόμο τους, αλλά τό όρόμο πού είναι και π ρ ό θ υ μ ο ι και ι κ α ν ο ι νά περάσουν. Οί διάφορες σχολές, πού αναφέραμε παραπάνω, και πολλές άλλες άκόμα, άν έχουν κάποια στοιχεία ζωής μέσα τους, είναι γιατί προέρχονται κατ' ευθείαν από τήν δημιουργικήν ικανότητα τοῦ καλλιτέχνη, πού τούς δίνει πνοή ζωής, κι' από τις άνάγκες τής ζωής πού δημιουργικές άνάλογες πνευματικές τάσεις. Γι' αυτό παρατηρείται τό φαινόμενον νά γελοιοποιούνται όλες οί σχολές και όλα τά αισθητικά αξιώματα, όταν ύπηρετούν σ' αυτές τεχνίτες τής άράδες κι' όταν ή ζωή έμπνέει διαφορετικές άνησυχίες. Η τέχνη δέν έχει αισθητικά αξιώματα άπαραβίαστα αλλά διαρκώς δημιουργεί και νούργειες πνευματικές αξίες σύμφωνα με τόν ιστορικό της όρόμο και σύμφωνα με τις «α ναισθητικές» αξίες πού θέλοντες και μή έξυπηρετεί.

Ο λογοτέχνης δέν μπορεί παρά νά είναι ο καθρέφτης τής ζωής τής εποχής του. Θα παρακολουθήση τις άνησυχίες της, τις λαχτάρες της, τής άγωνίας της, τις ύλικές και πνευματικές έπιδιώξεις της. Ο πραγματικός συγγραφέας δέν μπορεί νά είναι ένας Ζωγράφος τοῦ λόγου πού ζωγραφίζει με τό καπνό τοῦ τσιγάρου δακτυλίδκια γαλανόστον άέρα. Γιαυτό στο έργα όλων τών μεγάλων συγγραφέων άντικρίζομε πάντοτε τά βασικά προβλήματα τοῦ καιροῦ αὐτοῦ. Μ' άλλα λόγια ο συγγραφέας είναι κι' αὐτός πνευματικό τέκνο τοῦ πολιτισμοῦ μέσα στον όποϊον έζησε και ήκμασε. Καμιά φορά προπορεύεται λιγάκι, άν είναι μεγαλοφυής άλλοτε καθυστερεί, άν πρόκειται περί ανθρώπου πού προσκολλάται νοσηρά στο περασμένο. Όμως αὐτό

μπορεί νά γράφη άσυναρτησίες με τή δικαιολογία «ειζήσέ μιá εποχή πού έχει χαμένη τήν ισοροπία της. Γιατί αὐτός άκριβώς είναι ο κοινωνικός όόλος τοῦ συγγραφέα, νά άπεκρυσταλλώνη σέ λογικά καλούπια τις άναποκρυστάλλωτες, τις άσυνείδητες άνησυχίες και τάσεις τοῦ καιροῦ του. Γιατί δέν πρέπει νά λησμονηθῇ πώς ο συγγραφέας παίζει κι' αὐτός με τόν τρόπο του τό όόλο του τό παιδαγωγικά μέσα στήν κοινωνία, και τόν όόλον αὐτόν θά τόν παίξη κυρίως γιά τούς συγχρόνους του. Έτσι ιστορικά, πρέπει νά κρίνονται και νά ξετάζωνται τά λογοτεχνικά έργα. Αν ο Γκαίτε ζούσε στόν καιρό μας, ή άνθρωπότης θά γνώριζε βέβαια έναν έξίσου μεγαλοφυή Γκαίτε, αλλά πόσον διάφορο στις καλλιτεχνικές τάσεις του... Έπειτα άπ' όλα αὐτά προβάλλει αὐτόδεμη τα τό έρώτημα. Τι είδους ή πειρωτική λογοτεχνία μπορεί ν' άναπτυχθῇ σήμερα, έπεισύνουν μερικοί; Ο σύγχρονος Ήπειρωτής συγγραφέας τι θά έπιδιώξη; Ποιά μορφωτικά στοιχεία θά βρῇ στο χωριό τό Ήπειρωτικό ή εις τήν πόλη; ΟΚρυστάλλης Χρηστοβασίλης μετά Ήπειρωτικά διηγήματά του έπαιξαν τό όόλο τους σέ μιá εποχή τους προς κάθε ζωντανό ύλικό τοῦ τόπου προς κάθε τι πού μπορούσε νά δώση ύλικό γιά τή δημιουργία τοῦ νεοελληνικοῦ πολιτισμοῦ, πού πριν δέν ήτανε. Κι' είναι βασικό παιδαγωγικό αξίωμα αλλά και κοινωνικό μαζί πώς ή γνώση τοῦ κόσμου έξαρτάται από τή γνώση τοῦ οπτικοῦ μας. Αὐτή ήταν ή τάση, τοῦ καιροῦ όταν άναπήδησαν ο Κρυστάλλης κι' ο Χρηστοβασίλης. Γι' αὐτό κι' οί σύγχρονοί τους πεζογράφοι—Παπαδάς μάντης, Καρναβίτσας, Μωραΐτιδης, Λυκούδης κτλ.—είναι όλοι ήθογράφοι. Δημοτικισμός, λαογραφία, ήθογραφία δημοτικά τραγούδια γνώση τοῦ ελληνικοῦ πολιτροῦ, ήταν τά πρώτα ύλικά πού έζήτησαν οί λόγοι και πού ήν

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τ. Σ.: «Τέχνη και ζωή»
Π. Λυρίτης: «όταν στενόμουννα άχωνος σέό χάος» (Διήγημα).

Χ. Χρηστοβασίλης: «Η γέννηση ενός ήρωα» (Διήγημα) Κ. Μιχαηλίδης: «Τά παννύχια μας»

Γιωσέφ Έλιγιά: «Άσμα Άσμάτων»

Ποιήματα: Τάκης Σιωμόπουλος, Γιάννη Πινδέα, Όλμου Περάνθη κ. λ.

Χρ. Χρηστοβασίλης, «Ύμνος εις τήν έλευθερία» (ποίημα)

Κ. Μιχαηλίδης «τά προεδριλίκια μας».

Αί έπιστολαί μας.

ήθέλησαν νά πάσουν νά μιμούνται ξένα πρότυπα. Ωστε δέν πρέπει νά νομίζωμε δι' άπετέλεσε ήπειρωτική πρόσπιδεια ή ήπειρωτική ήθογραφία τοῦ Κρυστάλλη και τοῦ Χρηστοβασίλη, αλλά μιá καλλιτεχνική δημιουργική έργασία άόστηρά καθορισμένη μέσα στο πλαίσιο τών πνευματικών τάσεων τής Έλληνικής κοινωνίας τοῦ καιροῦ των. Σήμερα ή ζωή άλλαξε τό χωριό, έντος πού δέν είναι πιά τό ίδιο, γιατί ξεσπύθηκε τή παλιά ιδιοτυπία του, δέν προσφέρη πιά και μεγάλα πράγματα. Όσοι λένε δι' μάς ένθουσιάζουν αισθητικά ή άνάγνωση ενός λαμπροτάμου γλεντιού άπαιώνται. Μας ένθουσιάζε κάποτε, αλλά δέν έπταν τό άρνι τής σούβλας πού μάς έφερε τόν ένθουσιασμό. Ήταν ή Έλληνική ζωή πού πρωτοφανερώνονταν αλλιώς και άδολή μες από τά πρώτα ελληνικά βιβλία, μ' ελληνικών ύλικό. Ωστε προτοῦ μιλήσωμεν γιά τήν ήπειρωτική ήθογραφία ής έρευνήσωμε νά βροῦμε ποιά πράγματα θά έκμεταλλευθῇ αὐτή ή καινούργια διάνοηση μέσα στο πλαίσιο τής Έλληνικής ζωής, γιατί κατά τήν γνώμην μας ξεχωρίστη ήπειρωτική ποίηση καιπεζογραφία δέν μπορεί ν' άνθοβολήση.

Τ. Σ.

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

20.8.85

38340

«ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΦΥΛΛΑ»

Δεκαπενθέμερο λογοτεχνικό περιοδικό

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Έσωτερικού Δελ. 50
Έξωτερικού Δολ. 3

Χρηματικά έμβασματα:
ΓΙΩΡΓΙΟΝ ΧΗΤΑΝ

«Ηπ. Φύλλα» Ιωάννινα

Κάθε απόδειξη πληρωμής πρέπει να φέρει την σφραγίδα του περιοδικού

Το περιοδικό εις κανέ να δέν αποστέλλεται δωρεάν.

Διευθυντής Τυπογραφείου
ΧΡΟΝΗΣ ΝΤΑΡΙΟΣ

ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πάνε κάμποσοι μήνες που στην Αθήνα ιδρύθηκε διευθυνόμενο από το διαλεχτό διηγηματογράφο κ. Μελέη Νικολαΐδη ένα γραφείο πνευματικών υπηρεσιών.

Ο κ. Νικολαΐδης ενεργητικός πολύ καθώς δείχτηκε από τη μέχρι τώρα δράση του θέλησε σε να εξυπηρετήσει τα ελληνικά Γράμματα με τον πιο καλό τρόπο. Τό πρόγραμμά του σέ λίγα γραμμών, καθώς ο ίδιος γράφει είναι τό εξής: 1) Η ανάπτυξη του ενδιαφέροντος του αναγνωστικού κοινού και η ανάληψη του πνευματικού του επιπέδου. 2) Η ενίσχυση και η ώθηση της εργασίας των Ελλήνων συγγραφέων. 3) Η δημιουργία μιας ευρύτερης κι ανώτερης πνευματικής ζωής. 4) Η παρακολούθηση και η μελέτη των πνευματικών προβλημάτων της χώρας.

Ανάμεσα σ' άλλα μέσα που χρησιμοποιεί για την επίτευξη των σκοπών του τό «Γραφείο» έδωσε και τό ακόλουθο: «Την άμεση και διαρκή επικοινωνία με την ελληνική επαρχία και τη δημιουργία σ' αυτήν πού πάντων σ' αυτήν μιας ανώτερης πνευματικής κινήσεως».

Ο κ. Νικολαΐδης μαζί με τόν κ. Χάρη τόν κ. Ζώρα είναι από τους λίγους διανοούμενους που δόθηκαν στην ανύψωση της επαρχίας. Είναι βό άνθρωπος που βλέποντας την πνευματική μας παραλυσία, την ξένη πρός

ΟΤΑΝ ΣΤΕΚΟΜΟΥΝΑ ΑΦΟΝΟΣ ΣΤΟ ΧΑΟΣ...

Όταν άρχιζε νά πέφτ' ή νύχτα, λίγο-λίγο, χιλιάδες, μυριάδες φώτα ένοιωθα ν' άναβουν πέρ' από τ'άδειο κι' έρημο λιμάνι μου, τ'νοιωθα ν'οσταλγώντας τ' μακρυνά, σ'εμιά άπόσπαση μακρυνή πολύ άπό μένα, σ'εμιά άλλη άκρη, πού νάξερα βέβαια έγώ, μακρυνή από καί κι' άνεξερεύντη... Μά δ' καθένας με τό ριζικό του κι' ο καθένας με την τύχη του. Έκει είχα καταλήξει κι' έπρεπε νά συμφορωθώ βέβαια άνάλογα άρκετά με τό περιβάλλον μου έκεινο. Ναι, από καιρό τώρα ζούσα μόνος, έντελώς μόνος... Κουρασμένος άπ' τόν κάματο και τούς 'μυχούς της σκληρής ζωής μου, πούχα περάσει, χαμένος στίς σκοτεινές σκέψεις μου, συντριμμένος σκληρά άπ' τίς έλπίδες μου πούχαν χαθή γιά πάντα και τίς ύποσχέσεις μου πού δέν είχαν βγή άληθινές, είχα άποτραβήχθ' σ'τά πόδια έκει νά και σιωπηλό λιμάνι... Μά ή σιωπή του ήταν άδόσπαστη—

μαρτύριο άληθινό γιά μένα... Γεμάτη από συμφορά και δυστυχία ή μικρή ζωή μου πώς μπορούσε ν'άνθ'ξει έτσι; Στην άρχή μου πείραζε τόσο τ'α νούρα, πού έφτανε σ'τό σημείο, κι' έλεγα νά τ'α παρησώ Θεέμου, όλα όπως είναι και νά φύγω, νά φύγω κρυφά, χωρίς νά είδοποιήσω κανέναν γιά τήν πράξη μου αυτή και νά κατωρθώσω νά γλυτώσω έτσι μιά γιά πάντα άπ' τό μαρτύριο μου έκεινο, πού ένοιωθα νά μου άχρηστεύη τή ζωή και νά μου τή φαρμακώνη παιδ' περισσότερο...

Είχα πετύχει μιά δουλειά πού έπρεπε νά μένω νύχτα και μέρα εκεί, σ'τό ίδιο μέρος χωρίς νά τό κουνάω βήμα διόλου

=====

κάθε πνευματικό γεγονός επαρχία βιάθηκε νά την ανυψώσει και νά τή φέρη σ'τό επίπεδο της πρωτεύουσας.

Τέτοιες προσπάθειες—θυσιές δέ μπορούν νά μη συνοδευσθούν από μεγάλη εγνωμοσύνη και όχι μόνο ήθικη, καθώς γράφει ο κ. Νικολαΐδης, ενίσχυση αλλά και δική.

άπό καί. Κληρονόμησα σ'τό έν τ'α μεταξυ και τήν ξύλινη παράγκα μου, στή (σκάλα) κοντά εκεί, πούταν φτιαγμένη λές έπί τούτο από πολισάνιδα, πρόχειρη-πρόχειρη, κι' άρρα-ξα εκεί γιά τ'α καλά. Σκοπός μου ήταν νά έλέγχω τίς θάρκες πού θάρχόντανε φορτωμένες πέρ' άπ' τ'α γύρω κι' άντικρυνά χωριά μήπως φέρουν τίποτε λαθραία.

Στήν άρχή αισθάνθηκα μιά πίεση, τήν ένοιωθα όλόγυρά μου, φοβήθηκα τή μοναξιά μου, έκείνη, μ'ά ύστερα κατόρθωσα νά επιβληθώ σ'τόν έαυτό μου και προσπαθήσα νά τή συνηθίσω. Είχα καταλήξει μάλιστα νά σκοτώνω τίς ώρες μου, περπατώντας συχνά με σκυμμένο τό κεφάλι, σιωπηλός στήν παραλία έίχωντας λοξές ματιές πότε—πότε, πούταν όλο μίσος σ'τούς διαβάτες πού τυχαινε νά περάσουν από καί...

Σ'ε τέτοιες ώρες ύπουλες, κα θυσερμένες άπ' τού χρόνου τόν τροχό, σάν τι τάχα νομίζεις πώς πασχίζεις νά σκεφθής; Έ; τίποτε άπολύτως τίποτε... ναι, δέν έχεις τήν δύναμη νά σκεφθής τίποτε... Έγώ τούλάχιστον δέν έκανα καμιά σκέψη εκείνη τήν ώρα. Δέν κατώρθωσα καθόλου νάπο μονώσω τή σκέψη μου ούτε στιγμή. Ζαλιζόμουν, τίποτε άλλο δέν έκανα, κουραζόμουν, άνάσκινα θαραιά... Ένοιωθα τό κενό τού έαυτού μου μέσα πιδ μεγάλο άπ' τό κενό τού άδειου έκείνου λιμανιού...

Άκίνητες, δεμένες στή σειρά, οι άπλωτές έκείνες γκαρσινιές—συντρίσιές μου—καθώς βούβαιναν μπρός άπ' τ'α μάτια μου έμοιαζαν σ'τά θολά πάνω τ'α νερά και σιγανονικού μενα μες τή καταχνιά σάν γυρίζα όνειρα έρώτων πού είχα χαθεί γιά πάντα... Τό βράδυ ο ήλιος καθώς βασίλευε πέφτοντας ματωμένος πέρα, μακρυνά στή θάλασσα παίρνανε ένα μουντό μυστηριακό τόνο...

Ένοιωθα πώς ήμουν όλομόναχος, πολύ μακρυνά άπ' τόν κόσμο, δέν άκουγόταν τίποτε παρά ένας θόμβος γιά μένα μακρυνός δεξιά.

κρυνός δεξιά.

Σ'τό θόλωμα τής νύχτας πούπερτε μιά θανατερή άτμόσφαιρα άπλωνότανε γύρω μου πού μου έφερνε άνησυχία.

Ο άγέρας πού φυσούσε ένοιωθα νά μάγγιζ'η, νά με φαχουλεύη και νά προχωρή σιγά-σιγά και νά φεύγ'η. Σκαπτόμουνά τόν έαυτό μου, ένα κουρέλι σ'τό περιθώριο τής ζωής άρρωστημένο και συχαμερό... Λίγα λαμπιόνια πού ήταν μόνο έκει σ'τό βάθος σκόρπια, σάν τυγολαμπίδες με τ'αμυδρό φως τους παράτειναν σ'τό μαρτύριο έκείνο, πού γινόταν άνάμεσα σ' μένα και σ'τό σύμπαν.

Ήμουν δ' άφαιδός τής νύχτας; Δυό σδρανοί, πάνω και κάτω άστέρια και γώ μετέωρος! Μιά τέλεια άδικαφορά... Ντρα πόμουνά πού είχα χάσει τή δύναμη εκείνη πού μου ήταν άπαραίτητη και μου χρειαζόταν νά έναγαυρίσω σ'τόν κόσμο μέσα πάλη!... (Σ'ένα τόσο δά άνθρωπικό, σκαρτόμουνά, έρέθηκε νά πέση τό βάρος όλου τού κόσμου...)

Η γή με τραβούσε βίαια—έτσι τ'νοιωθα πάντα—και τ'α πόδια μου όσο πηγαιναν και πατοδαναν πειδ θαραιά άπ'άνω της. Πόσο σκληρό άλήθεια πόσο, νά μένη κανείς μόνος του χωρίς νά τό καταλαβαίνη αυτό έντελώς μόνος του!...

Όρθωνα τόν άφανισμένο μου έαυτό, πάλευα νά χαλινάγω γήγη μου νά νούρα μου πού χυμούσαν νά με πνίξουν, δέν τό κατώρθωνα... Κι' ή θάλασσα πέρα, δλόισα, σάν κάμπος δίχως ένα σημάδι. Ένοιωθα πώς δέν υπήρχε κανένας πειδ' δεσμός μου μ' αυτή, πού θά με κρατούσε κοντά της. Τό βράδυ σάν στριμωχώντανε άπ'άσ'ια έτσι—άκούοντανε ο θάιος κρότος της κι' ή πάλη της μαζί—λές κι' ήθελε νά μου με ταδώσει έτσι όλα τ'α έρόδαρα ένστικτα τής ταπεινής ύπαρξης της!

Έτσι, χωρίς νά τό καταλάβαινα, λίγο—λίγο, έσβυναν ένας—ένας οι δεσμοί μου με τόν κόσμο...

Σάν ψύχουλα μες τό κεφάλι.

λι οι σκέψεις μου, κομματιασμένες χυνόντουσαν σ'τό κενό. Τό πάν μέσα μου άδειάζε, πέθαινε...

Ό,τιδήποτε και νάρχιζα νά σκέπτομαι ύστερα από λίγα λεπτά ή τρομαγμένη μου σκέψη σταματούσε...

Κράταγα σ'τό χέρι μου πάντα τό τσιγάρο και κοιτούσα κατακίτρινος, με άπορία σχεδόν με φρίκη... Κάρφω νά τ'α μάτια μου 'μακρυνά, θαρρύνες εκείνη τήν ώρα περνούσε ένας άλλος κόσμος σκοτεινός και θάρδς και μου μιλούσε με στοργή, πού δέν μπορούσα έγώ νά νοιώσω παιδ'. Κοίτταζα τόν σδρανό δίχως χάδι κι' άνάμνησες χαρούμενες μούρχόντανε... 'Ηρεμία... τίποτε άλλο έκει, δλόγυρά μου... τίποτε... Καί γώ ένα φτωχό συντρίμμι, μόνο, παραπεταμένο κοντά στήν παραλία, με τό παραπονο σ'τά χαρκτηριστικά πάνω θαθεία χαραγμένο, ήμουν ένας ξεχασμένος παιδ' έντελώς από τόν κόσμο και τή ζωή, πού με χωρίς κανένα σ'ίκο ή άπονιά της και τό μανιασμένο κύμα της με πέταξαν εκεί, νά ζώ έτσι μόνος κι' άναυδος και με χωρίς παιδ' άνάμεσα σ'όκοπ κι' ιδία.

Μπρός μου νυσταγμένη άπ' τό ήλιο βασίλειμα ή μεγάλη παραλία, θουθή, δίχως φυχή φάνταζε άνόνητη μπροστά μου πόσο άνόνητη!... Κι' όσο άργούσε ο ήλιος, ο' όλα αυτά, τόσο φαινόταν και πειδ άχρηστη ή ζωή τους μαζί του... Κι' άθελα σφαλούσα τ'α μάτια μου σ' ένα άγριο παραλογισμό... Τίποτε δέν ένοιωθα νά μοιάζ'η έστω και σ'ε κάτι με τόν δικό μου έαυτό... τίποτε, άπολύτως τίποτε, άλλοιά μου!... Θαρρύνες κι' ήμουν ξένος...

Η νύχτα δέν μου μιλούσε πειδ' γιά μεγαλεία άπέραντα μιά στενοχώρια με έφερνε μεγάλη, δυσάρεστη, ένοχλητική, μιά θλίψη, μιά φρίκη άπ' τήν όποία και νάθελα φεύγοντας πλέον κάπου δέν ήθ'ά μπορούσε νά γλυτώσω...

Απόφευγα νά κυττάξω πρds τό μέρος όπου σιωπηλά και φριχτά εξακολουθούσαν νά τρεμοσδύνουν τ'α φανάρια...

Άπ' τή θάλασσα άκατάπαιστα φυσούσε δροσερός άγέρας...

Ποιός περισσότερο από μένα μάσησε και έναμάσησε

ΣΤΟΝ ΑΡΙΣΤ. ΠΡΟΒΕΛΕΓΓΙΟ

Η μοίρα, πού οδηγεί τόν έρ-
[μοσπίτι
μ' έφερε, Προβελέγγιε, σ'τό νη-
[σί σου.
Σ'ε ηδωα λευκόν, ένάρετο πρε-
[σβύτη
καθώς σ'ε μιά γωνιά τού πα-
[ραδείσου.

Δίνεσαι πλούσιος ως και σ'ε
[μιά σκήτη
στήν φύση και σ'τόν άνθρωπον
[έξισου
κι' ένφ είχα φτάσει μ' άστα-
[σία αλήτη,
θέλω νά μείνω πλάι σου, σάν
[παιδί σου.

Μοιάζεις μ' ένα σφόν άρ-
[χοντα πρόσ
δ' άγναντεύει πέρα άπ' τό
[πρεβόζι
και ειρηνικά τή χώρα έξουσιάζει.

Στήν πολιτεία τής έγνοιας έα-
[ναπάω,
άλλά με παίρνει αλλιώτικον
[τό πλοίο:
με κάτι άπ' τό δικό σου με-
[γαλείο.

Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

τήν άπελπισία της ζωής του; Κι' αυτή τήν ώρα έτσι πού κά-
νω τήν έναμασσώ, δέν είναι
έτσι; Μ' άρέσει εξ άλλου νά
πλησιάζω στήν καταστροφή,
μέσα στήν άβυσσο πού υπάρ-
χει μέσα μου... Παραδέρνομαι
χωρίς προσπάθεια...

Πρόστυχο και κοροϊδαυτικό
ήτανε τό μήνυμα τής ζωής μου
τότε, ο' άχός τού κόσμου εκεί-
νου...

Σ'τό δρόμο πούδλεπα φρι-
κτές, παραίσθητες άντλούς,
δράματα, άπ' τούς μακρυνούς
κι' άπ'θανούς αντικατοπτρι-
σμούς έκείνων πού λαχταρού-
σα... πού ποθεύσα!... Θαραιά
άνήμερα οι πόθοι και οι καύμοι
μου... Άχ, κόμπο θαρρείς έα
νά μου θάνουν σ'τό λαμό μου,
δδυνηρό!...

Στέκει δτι ξεφεύγει, αλή-
θεια, άπ' τ'α χέρια τού κειρού
και τού θανάτου, στέκει σ'τό
καθενός μας τό μυαλό μέσα, δέ
φεύγει, στέκει, σάν πτόμα άτα-
φο, ως τό τέλος τής ζωής μας...

Η θλίψη πού πέρασα, έκει,
νοπή άκόμα, μέσα μου, με ζή,
δέν παύει άκόμα νά με κερώ
νει...

ΠΕΤΡΟΣ ΑΥΡΙΤΗΣ

ΟΜΟΡΦΗ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ...

Όμορφη κόρη τού βουνού, ροδόκαλλη βοσκούλα,
πού συγγενεύεις με τίς πιδ περιμωρφες τού λόγγου,
με τίς άφίλητες Σοφίδες, τίς άγχιγες Νεράιδες,
νάξερες τόν τρανό σεβντά πού λύνει τήν καρδιά μου
δντας σ'ε βλέπω στήν έρμιά νά β σκης τήν κοπή σου,
γιά στή βρυσούλα τό ταχό δ' άδερεινός σ'ε σκάει,
τό χρυσάφειο δειλινό σ'τό ρέμμα, γιά σ'τό δ'άλο!...
Όντας ζυγώνω τό φτωχό νά σε καλημερήσει
Και νά σου πώ τόν άσβυστο καύμό, βουνό τόν πόνο,
σ'ό μου θυμώνεις άπερπα, σκληρά με παραπέρεις.

Γιατί, γλυκειά μου κορασιά, γιατί, γαϊτανοφούδα,
σ'ε μ' άντικρύςεις χάνεσαι σάν άγριοπεριστερά;
Μή μου καμώνεις, πέρδινά, μή χολοσκάς, τειγόνά,
μή μου προγγάς, μή σκά'εσαι, σ'τό λόγγο μή μου φεύγεις.
Μή μου μαράνεις τ'όμορφο λουλούδι τής αγάπης!

Πόσες λαχτάρες μέσα μου ξυπνούν και πόσους πόθους
τ' άταίριαστα τ'α νιάτα σου, τ' άσπυρνικά σου κάλλη!
Μή πηλαδ'ας, λαφίνα μου, μαράνα μου, μή τρέχεις.
Τό λυγρό σου τό κορμί, τ' όμορφο καμωμένο,
δ'γαλατένιος σου λαμός κι' ό άμάλαγός σου κόρπος,
τά μάτια σου τ'α δόλωφατα, τ'α δόξανθα μαλλιά σου
και τ'α χεϊλάκια τ'α δροσά, τ'α καταματωμένα,
πού λές και τ'α νε φράουλο ή τροφαντό νεράσι,
οί άμέτρητες οι χάρες σου κι' οι τόσες όμορφιές σου,
όλα μιλούν και κλαίγουνται κι' όλα διανοήν γι' αγάπη!

Νά ιδής γιορτάσι πρόσχαρο πού θάχ'η ή πλάση άπόψε!
Τ' άπόβραδο, περίλαμπρος σ'ε βγ'ή ο' άποσπερίτης
κι' άπλώση ή νύχτα ή έξαστερη όλη όμορφιάς και μάγια,
έλα στήν άκροποταμιά, σ'τό δρόμο σ'ε δλόδροσο τ' άγέρι,
σ'ε αναστενάξουν τ'α κλαριά σ'ε δλόδροσο τ' άγέρι,
σιγαλινό θ'ά σέρνεται σ'τά πόδια τό ποτάμι,
σ'τό πλάι μας πνιθυστά θ'ά σείεται ο' καλαμιώνας
άντίπερα θ' άχούν κυπαριά, φλογέρες θ'ά τό λένε,
πασίχαγα θ'ά λάμπουνε σ'τόν σδρανό τ' άστέρια
κι' έμεις τ'α δυό, ματάκια μου, τ'α ποθοπλανταγμένα,
τ'α πσιόμε άπ' τ' άσημόχειλο ποτήρι τής αγάπης!

«Δουλούδια τού Πίνδου»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΙΝΔΕΑΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΑΠ' ΤΑ "ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΜΦΟΤΙΑΣ",

Σ'ε ξαναβλέπω, λιόκαλη Παμβώτιδα και πάλι,
—Άχ βλογημένο ρεϊντό!
Κι' ή γαλανή ψυχούλα σου μου ξαναλέει αγάλη,
Κάποιο κρυφό της μυστικό.

Αιγόμερος ο χωρισμός, γλυκύτατη λιμνούλα,
Μά όστόσο τί μαράζι, τί καύμός!
Κι' όσες σιγασμένες διάβηκα μακρυνά σου, ποιά τρεμού α
Σ'τά σπλάχνα και τί σπαρταγμός!

Σ'ε ξαναβλέπω, λιόκαλη Παμβώτιδα και πάλι,
—Άχ, άντιφεγγιά τού 'δανιού!
Κι' αναγαλλιάζει μου ή γυμνή σ'τό πέτρινο άκρογιάλι
Και σ'τό αϊθέριο Πνέμα τού γλυκού.

Θεά σιγαλιά τού δειλινού! Μέσ' τού ύπνου τήν άχνα
Πλάι σου τού πόθου άγαπητέ τήν ήδρα άναστερίλα.
Μπάλας μου τ' άγρόκι σου, λιμνούλα μου, σ'τά σπλάχνα.
Τραγοσδι μυστικόλαλο μεσ' τής καρδιάς τ'α φύλλα.

Όλο σπλάχνα τού δειλινού! Έκστατική όλη ή πλάση,
Μέσ' τό χρυσό άντιφεγγισμά και σ'ό γλυκού τ'ό δάμα
Γραμμάτι τής άφραδής στίγμης τό σιωπηλό γιορτάσι
Ένφ ή ψυχούλα σ'έπει και γελονταί άντάμα...

ΠΕΤΡΟΣ ΑΥΡΙΤΗΣ

Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΕΝΟΣ ΗΡΩΑ

(Συνέχεια και τέλος)

—Μη καπετάνιε μου! (τοῦ ξαναφώναξε πάλι ὁ Φῶτος). Μη, πατέρα μου! Δὲν ἀρνήθηκα ποτὲ νὰ πάρω τὴν θυγατέρα σου! Τὰ στεφάνια μας θὰ σκεπάσουν κάθε μας σφάλμα....

Ὁ καπετάν Δῆμος εἶχε πετάξει πλεῖα καταγῆς τὸ ντουφέκι του καὶ τὰ πιστόλια του, γιὰ νὰ μὴν τὸν βαραίνουν, κι' ἔσυρε τὸ σπαθί του. Δίγα δῆματα τοὺς χώριζαν τὸν ἕναν ἀπὸ τὸν ἄλλον....

—Γυιᾶ, τὴς πουτάνας (φώναξε ὁ καπετάν Δῆμος), Κάνε τὸν σταυρὸ σου γιὰ ὕστερη φορὰ!..

Ὁ Φῶτος, βλέποντας ἀπὸ τὴν μιὰ μεριά τὸν καπετάν Δῆμον νὰ τὴν τῶρεται κατ' ἐπάνω του σὰν θηρίδ, σὰν ὠργισμένο σύννεφο ποὺ σέρνει μέσα του τὴν φωτιά καὶ τὴν ἀνεμοζάλη, κι' ἀκούοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη τὴν βαραὶὰ βροσιὰ γιὰ τὴν μάνα, του, καὶ μὴ ἔχοντας πλεῖα καμμιὰν ἐλπίδα νὰ τὸν καταπραυνῶστε νὰ ρίξῃ κατὰ τὸ φωνικό του σπαθί, κι' ἔτσι, καθὼς εἶταν λαδωμένος καὶ κλονίζονταν νὰ πέσῃ κάτω, σὰν ἀνεμόδαρτο κυπαρίσσι, ἔσυρε κι' αὐτὸς τὸ γαταγάνι του, καὶ δέχτηκε τὸ πρῶτο χτύπημα τοῦ καπετάνιου του, κι' ἄρχισε μιὰ φοβερὴ μονομαχία....

Σ' αὐτὸ ἐπάνω, τὰ παλληκάρια, ποὺ βρίσκονταν ἐκεῖ, μὴν γνωρίζοντας γιὰ τὸ γένονταν ὅλ' αὐτά, καὶ μὴν ἔξερνοντας ποῖαν ἀπὸ τοὺς δυὸ νὰ πάρουν τὸ μέρος, στέκονταν μὲ τὰ χέρια ἀνεργά καὶ περιμένανε περίλυπα τὴν καταστροφή, γιὰτὶ σέβονταν τὸν καπετάν Δῆμον, ὡς καπετάν τοὺς, κι' ἀγαποῦσαν τὸν λεβέντη κι' ἀντρεῖο Φῶτο, σὰν ἀδερφό τους, κι' ἂν δὲν εἶταν ὁ Φῶτος, οὔτε ἕνα παλληκάρι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ φῇ φωνὴ μὲ τὸν ἄγριον καὶ σκληρὸν Δῆμον Μπλακιάν....

Σὰ λίγες στιγμὲς, καταπετάνος καὶ πρωτοπαλλήκαρο εἶχαν σωριαστῇ καταγῆς ἀπὸ τὰ χτυπήματα, πῶδινε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου, κι' ὅπως εἶταν σωριασμένοι ὁ ἕνας κοντὰ στὸν

ἄλλον, κι' ἔτρεχαν καὶ τῶν δυοῶν, τὰ αἵματα, σὰν θρύσες κἄποτε σηκώνονταν ἀργὰ-ἀργὰ τὰ δυὸ καταχτωμένα χέρια, ποὺ χούφτιαζαν ἀκόμα τὸ σπαθί καὶ τὸ γαταγάνι, καὶ χτυποῦσαν ἀκόμα τὸν πλαγινὸ τους, μὲ τὴν ὕστερνή τους δύναμη, ποὺ τοὺς ἔφρυγε μὲ τὸ ὕστερνό τους αἷμα.

Τὰ πρόσωπά τους, καὶ τῶν δυοῶν, εἶταν μακελλωμένα, τὰ κεφάλια τους ἀνοιγμένα, τὰ μάτια τους σκεπαζόμενα ἀπὸ τὸ αἷμα, καὶ τὰ μoustάκια τους καὶ τὰ δασοτριχωμένα τμήθια τους αἱματοποτισμένα. Δὲν πέρασαν παρὰ λίγες στιγμὲς ἀκόμα, κι' οἱ ψυχές τους φτερούγιζαν μὲ τὴν ὕστερνή τους αἱματοσταλαμμάτια.

Τότε τὰ παλληκάρια ἔκαναν κύκλο γύρα-γύρα στοὺς σκοτωμένους, κλαίοντας καὶ γιὰ τοὺς δυὸ... Ἡ Μέρα πῆδη σε τραχέτη πίσω ἀπὸ τὸν ὄρζοντα, συκινημένη ἀπὸ ἕνα τέτοιο ἄγριο θέαμα, καὶ πρόβαλε ἡ Νύχτα καὶ τὸ σκέπασε μὲ τὰ μαῦρα φτερά της.

Τὸ τρομερὸ διπλοφονικό διαλαλήθηκε δληνύχτα ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τοῦ ἄρματωλικοῦ τοῦ ἄρματωλικοῦ τοῦ Ραδοβυζιοῦ, καὶ σ' ὅλα τ' Ἀρματωλίκια, ποὺ συνώρευσαν μ' αὐτὸ γύρα-γύρα, κι' ὅταν ἔδωκε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα του, ἔτρεξαν ὅλα τὰ χωριά τοῦ Ραδοβυζιοῦ μὲ τοὺς παπάδες τους, κι' ἔθαψαν τοὺς νεκροὺς τὸν ἕναν κοντὰ στὸν ἄλλον, μαζῇ μὲ τὰ φονικά τους ἄρματα, ποὺ τὰ κρατοῦσαν σφιχτὰ στὰς κοκκαλίας σμένες τους δεξιάς παλάμες, σὰν νὰ ἦταν δυνάτ' νὰ ἔξακολουθήσουν τὸν πόλεμό τους καὶ στὸν Κάτω-Κόσμο!

Ἦταν συνήθεια τότε, καὶ συνήθεια ἡρώικῃ νὰ θάφτουν τοὺς Ἀρματωλοὺς καὶ τοὺς Κλέφτες, καθὼς καὶ κάθε ἀντρεῖον μὲ τ' ἄρματά του.

...Τέσσερες μῆνες ὕστερα ἀπὸ τὸν σκοτωμὸ τοῦ καπετάν Δῆμου Μπλακιά καὶ τοῦ Φῶτου, στὸ Μοναστήρι τοῦ "Αἰ-Γεωργίου", ποὺ βρίσκεται ἀπάνω ἀπὸ τὸ χωριὸ Μαυρομμάτι τῶν Ἀγραίων, δυὸ μόλις ὡρὲς ἀπὸ τὰ Τρίκκηλα, ἡ Γαλι-

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΜΑΣ

Σὰν τὸ καθάριο καὶ κρυσταλλένιο νερὸ τῆς βρύσης, ποὺ κυλάει ἀπαλὰ καὶ μὲ χάρη ποτίζοι τὰς τοὺς κήπους καὶ τ' ἀνθοκήπια τῶν ροδαλῶν κοριτσιῶν, ἔτσι ἀπαλοήσυχα κι' ὁμορφα περνάει ἡ ζωὴ σὲ χωριὰ, ποὺ ὁ ψεύτης καταλόγος πολιτισμοῦ δὲν ἔαπλωσε ἀκόμα τὴς φτερούγες του. Περνάει ἔτσι ἀπαλοήσυχα κι' ὁμορφα γιὰτ' εἶναι ἀγνὰ ἀδωὰ κι' ἀνεπιτήδευτα τὰ ἥθη μας καὶ τὰ ἔθιμά μας καὶ τὸν χαρακτήρα αὐτὸν καὶ τὴν ἀνότητα τῆς Ἑλληνικῆς ὁμορφιάς μόνο σὲ χωριὰ μπορεῖ νὰ νῆται καὶ τὰ ἥθη καὶ τὰ αἰσθανθῇ ζωηρὰ, βαθεῖα καὶ μὲ πραγματικὴ συγκίνηση. Καὶ περισσότερο τὴν φραγίδα, τὴν ἐκδήλωση τῶν ἐθίμων αὐτῶν τὴ βλέπου με σὲ πανηγύρια μας καὶ στοὺς χοροὺς μας. Δὲ βλέπουμε μονάχα τὰ ἐλαφρὰ κατήμα καὶ τὴν ἀπλὴ διασκέδαση. Βλέπουμε τὴν περιφάνη λεβεντιά τῆς νεότητος καὶ τὴν παρθενικὴ καλλονὴ τῆς χωρῆς τοποῦλας. Κορίτσια ποὺ δὲν ἔφθασαν ἀκόμη ὁ καιρὸς ν' ἀναδώσουν τὴν εὐωδίαν τοῦ ἄνδρος τῶν ἡμερῶν καὶ νέες γυναῖκες νεώτερες ὁμορφιάς καὶ ζωῆς, ποὺ δλες οἱ ἔντες τῆς ὁμορφιάς τους προσκολοῦν τὴν εὐτυχία.

Βλέπουμε πρόσωπα νὰ ὠχρῶν σὲ διασταύρωση βλεμμάτων. Βλέπουμε τὸν καθένα καὶ τὴν καθενὰ ν' ἀμιλλᾶται σὲν ἐπίδειξη τῆς λεβεντιάς, τῆς ὁμορφιάς, τῆς ἀρχοντιάς καὶ τῶν τόσων ἄλλων χαρισμάτων τους. Βλέπουμε παρθένες καὶ νιὲς γυναῖκες κυπαρισσόκορμες μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ, ποὺ ἀφίνει νὰ προβάλλει λεύτερος ὁ λαιμὸς τους— κρεῖτο δροσερὸν κι' ἀνθισμένο ποὺ λέει κι' ὁ ποιητής—νὰ παίξουν ἀνάερα τὸ μαντήλι, λυγρὸς κι' ἀναγυγτὸς μὲ μιὰ χάρη ἀνείπωτη καὶ μὲ τὰ μαλλιά τους ἀνυπότακτα μερικὲς—χρυσὰ στήχια σὲ λαιμὸ τους—νὰ σέρνουν τὸ χορὸ σὲ μισογῶρι, σὲ χοροστάσι τοῦ χωριοῦ. Καὶ μὲ τὰ δάχτυλα λεπτά, χυτὰ, καμωμένα λὲς ν' ἀνατριχιάζουν μέσα σὲ ἀγαπημένο χέρι, ποὺ τὰ κρατεῖ

~~~~~
 φω, ποὺ εἶχε πάλαι ἐκεῖ μὲ τὴν μάνα της καὶ καλογηρεῖ-τηκαν, γέννησε γυιό....

Ὁ γυιὸς ἐκεῖνος τῆς Καλόγριας εἶταν ὁ Στρατάρχης τῆς Ἑλλάδας τοῦ Εἰκοσιένου Γεωργίου Καραϊσκάκης.

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝΟΣ

νὰ περισφίγγουνε τὰ ξεν-ἀδέλφια τους κι' ἡ παρθενικὴ ντροπὴ νὰ καθρεφτίζεται σὲ μάτια τους ἀνεφεγγίζοντας τὴ λατρεία τῆς ἀγνῆς καὶ εἰδυλίας τους ὕψης. Καὶ νοιώ-θουμε γιὰ στιγμὲς διαφορετικὸς τοὺς παλμούς νὰ χτυποῦν σὲν παρθενικὴ καρδιά τῶν νέων τῆ στιγμῇ ποὺ οἱ γέροντοι καὶ οἱ νεότεροι κα-θισμένοι σὲ πεζούλι κι' ἀγνανεύοντας τὸ χορὸ ἀφηνόουνται γλυκόπικρα τὴς θύμησης περασμένων εὐτυχισμένων ἐποχῶν, ποὺ κι' αὐτοὶ σέβανται τὸ χορὸ ἔξυμνώντας τὰ μαῦρα μάτια ἡ τὴν δαχτυλιδένια μέση τῆς ἐκλεχτῆς τους.

Καὶ σὰν ἐπισφράγιση τέλος ἔβγαζαν τὸ μαντήλι καὶ τὸ ροζι-ναν σὲν ὅμοιο τῆς καλῆς τους τελειώνοντας τὸ εἰδύλλιο σὲν ἐκκλησιὰ... Καὶ σὲ τὴν θύμηση τῆς περασμένης εὐτυχίας τὰ μάτια τους γεμίζονε δάκρυα.

Τὰ ὄργανα ἀρχίζουν ἀπ' τὴν παραμονὴ καὶ φτάνουν σὲ ζενιθ τ' ἀπῆλυσμα τῆς γιορτῆς. Τότε σχηματίζεται ὁ χορὸς ἀπὸ κρυστῆς ἀγγελόμορφες παρθένες μὲ μάτια γεμάτα γλῶσσα κι' ἀδωότητα, μὲ μάγουλα κατακόκκινα, σὰν τ' ἄλκα τὰ γαζοφύλλα, ποὺ καὶ λισγοῦνε σὲν γλάστρες τους καὶ μὲ τὰ σὰν σκασμένα ἀφῶτα εὐδία χεῖλιά τους—ἔδινε τα-ναγρατὲς παρθένες σὲ παρὰ-στημά τους—κι' ἀπὸ τοὺς λεβέντες τῶν χωριῶν μὲ τὴν ἀθλητικὴ κορμοστασιά, μὲ τὴν μεγάλη εὐγενικὴ καρδιά, ποὺ κλεῖ μέσα ἀμύλητη τὴν περηφάνειαν ζυμωμένη μὲ τὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ καὶ μὲ τὴν εὐωδίαν τοῦ θυμαριοῦ. Κι' ἀρχίζει ὁ ρυθμικὸς χορὸς, ὁ ὠραῖος κι' ἀπλοῦς ποὺ μοιάζει σὰν σεφάνι ἀπὸ μαργαρίτες καὶ τριαντάφυλλα. σὰν ἀτέλειωτο χρυσὸ σεργίτι, σὰν ἔνα περιδέραιο ἀπὸ μπριλάντια, καὶ μαργαριτάρια, σὰ μιὰ ἀλυσίδα ἀπ' ἀσημένιους κρείους.

Καὶ ἐξακολουθεῖ ὡς τὸ βράδι ὁ χορὸς, τὸ ἀγνότερο αὐτὸ λουλούδι τῶν ἐθίμων μας, ποὺ εὐχόμαι νὰ μὴ τὸ ἀποξηράνη ποτὲς τοῦ ὁ σαρμὸς τοῦ πνευματοπολιτισμοῦ.

Κι' ἔτσι ὁμορφα, εὐτυχισμένα καὶ τερεπνὰ περνάει ἡ ζωὴ σὲ χωριὰ σὰν τὸ καθάριο καὶ κρυσταλλένιο νερὸ τῆς βρύσης, ποὺ κυλάει ἀπαλὰ καὶ μὲ χάρη ποτίζοντας τοὺς κήπους καὶ τ' ἀνθοκήπια τῶν ροδαλῶν κοριτσιῶν τους.

ΚΩΣ. ΛΘ. ΜΙΧΑΗΛΙΑΝΟΣ

ΓΙΩΣΕΣ ΕΛΙΓΙΑ

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

(Μετὰφρασις ἀπὸ τὸ πρωτότυπο)

2ον

Ἐλάτε, συνεφέρετε με στα-
 (φυλομοσχάτα
 ἔλατε νὰ με γιάnete, μὲ τὰ μη
 (λοκυδόνια
 τί ἔλιωσα ἀπ' τὴν ἀρρώστεια
 (τοῦ σεβντάμου:
 Τὸ δεξι τὸ χέρι κάτω ἀπ' τὸ
 (κεφάλι μου
 καὶ μὲ τὸ ξεβρὶ νὰ με γλυκο-
 χαϊδεύη.

Σὲ ὄρκο σὰς βάνω ἐσᾶς κοπέλ
 (λες τῆς Γερουσαλὴμ,
 στὰ ζαρκάδια καὶ στὰ βλάφια
 τῶν ἀγρῶν:
 Νὰ μὴν ἀγγίξετε, νὰ μὴν ξυ-
 (πνήστε
 τὴν ἀγάπη—ὥσπου
 (θελήσει!

Ἄσμα Γ'

Κ. Β' 8-17

«Νὰ ἡ φωνίτσα τοῦ καλοῦ
 (μου

νάτος ἔρχεται πηλάλα
 πάνω ἀπὸ βουνὰ καὶ ὄρεες
 κι' ἀπὸ τοὺς λοφίστους πέρα
 μοιάζει μὲ τὸ ζαρκάδι,
 μὲ τὸ γιὸ τῆς ἐλαφίνας.
 Νάτος στάθηκε ἀπὸ πίσω,
 πίσω ἀπὸ τὴ μάντρα μας
 βιγλίζει ἀπ' τὸ παράθυρο
 σπιθοβολοῦν τὰ μάτια μου
 πίσω ἀπὸ τὰ καφάσια
 μιλεῖ ὁ καλὸς μου καὶ μοῦ
 (λέει:

Γιὰ σήκω, φιλενάδα μου,
 σήκω ἔβγα μορφονιά μου
 γιὰτὶ ὁ χειμὸς ἐδιάβηκε,
 φύγαγε οἱ καταγιγδὲς
 φύγαγε πειδ'!...

Τὰ λουλούδια φυτρώσανε
 σὲ γῆς καὶ σὲ λαβάρια
 ἤλθε ὁ καιρὸς τῶν τραγουδιῶν
 καὶ νὰ ἡ φωνὴ τοῦ τρυγο-
 (νιοῦ
 γροικιέται σὲ λημέρια μας.
 Νὰ τῆς στυκίς ὁ νέος καρπὸς
 ροδόσκασε κοκκινιστὸς
 καὶ τῆς ἀγοάμπλης ὁ ἀνθὸς
 μοσχοβολαίει σὲ πλάτια
 γιὰ σήκω φιλενάδα μου
 σήκω ἔβγα μορφονιά μου.

Ἄχ περιστέρα μ' σὲ γκορεμὸ
 τοῦ βράχου ν' ὅπου στέκεσαι
 τὸ προσωπάκι δέξτε μου
 ν' ἀκούσω τὴ φωνὴ σου!

Κι' εἰν ἡ φωνίτσα σου γλυ-
 (καί
 κι' ὠραῖο τὸ πρόσωπό σου!
 Τὶς ἀλεπούδες πιάστε μου,
 ἔχ τὰ μικρὰ ἀλεπούδια
 ποὺ μᾶς χαλοῦν τ' ἀμπέλια
 (μας,
 τ' ἀμπέλι τ' ἀνθισμένο».

Ὁ καλὸς μου εἶναι δικός μου

κι' ἐγὼ εἶμαι τοῦ καλοῦ μου
 τοῦ τοσμπάνου, ποὺ βοσκάει
 μεσ' στ' ἄγρια ὁρδα.
 Ὅταν ὁ μπάτης ἀκαλουσῇ-
 ξη καὶ πλέγουν οἱ σκυῖες ὁλό-
 (γυρα μαγναδι
 σὰν τὸ τρελλὸ ζαρκάδι
 καὶ σὰν τῆς ἐλαφίνας τὸ παιδί
 ψηλὰ ἀπὸ τὴς ραχοῦλες τρέξε
 (κι' ἔλα
 ψηλὰ ἀπὸ τὴς ραχοῦλες ποὺ χω-
 (ρίζουν μας.

Ἄσμα Δ'

Κ. Γ' 1—5

Ἐνα βραδάκι ἀπάνω στὸ κλι-
 (νάρι μου
 ζητοῦσα αὐτόν, ποὺ ἀγάπησε
 (τὴ ψυχὴ μου

Ζητοῦσα ὅλο ζητοῦσα
 καὶ δὲν τὸν εὗρηκα
 θὰ πεταχθῶ, θὰ σηκωθῶ
 σὲν πόλιν θὰ γυρίσω.
 Θὰ πάρω τὰ σοκάκια καὶ τὴς
 (ροῦγες
 θ' ἀναζητήσω αὐτόν ποῦ
 (ἀγάπησε ἡ ψυχὴ μου.

....Παντοῦθ' ἐν ἐγύρεψα
 καὶ δὲν τὸν εὗρηκα.
 Μὲ συναπάντησαν οἱ βαρδια-
 (τόροι,
 ποὺ τριγυρίζαν μεσ' σὲν πο-
 (λιτεία,
 Μὴν εἰδατε, τοὺς λέγω, ποῦθε
 (νὰ σας
 ἐκείνον, ποὺ ἡ ψυχὴ μου ἔχει
 (ἀγαπήσει:

Λίγο τοὺς εἶχα προσπεράσει
 (ἐγὼ καὶ νάτος,
 νάτος αὐτὸς ποὺ ἀγάπησε ἡ
 (ψυχὴ μου.

Ἀδράζω τὸν γερό,
 Δὲν μοῦ ξεφεύγει.

Ὅσπου τὸν σῶω, ὥσπου τὸν
 (μιπᾶσω

στὴς μάνας μου τὸ σπιτάκι
 σὲν κάμαρ ἐκείνης
 ποὺ μ' ἔχει γεννημένη.
 Σ' ὄρκο σὰς βάνω ἐσᾶς κοπέλ
 (λες τῆς Γερουσαλὴμ,
 στὰ ζαρκάδια καὶ στὰ βλάφια
 (τῶν ἀγρῶν,
 νὰ μὴν ἀγγίξετε, νὰ μὴν ξυ-
 (πνήστε,
 τὴν Ἀγάπη—ὥσπου μονάχη
 (τὸ θελήσει!

Ἄσμα Ε' (2)

Σὰν τί εἶν' ἐκείνο, ποὺ ἔσπερ
 (βιάζει

καὶ ποὺ μυρρίζει
 σμύρνα, λ.βάνι καὶ καδελίς
 ἀπὸ τὰ σμύρνα ὅπου ποῦλ' ὁ
 (παραματευτής:

Ἰδέτε, ὦ νὰ, εἶναι τὸ κλινάρι
 τοῦ Σολομώντα!
 Ἀσῆμι εἶναι τὰ στόλια του
 τ' ἀνακλιντήρι τους χρυσάφι

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΑ ΝΙΑ!...

Τάχα ἀπὸ τότε, ἀγάπη μου, νὰ μέχεις στοχαστῇ,
 ἢ νάχω σβύσει ὁλότελα κι' ὁλότελα γιὰ σένα;
 Ἐγὼ—κι' ἂς μέχουν κάποιοι μου φίλοι γιὰ σαρκαστῇ—
 εἶναι στιγμὲς ποῦ, ἀγλύκαντος, γυρνᾶω στὰ περασμένα.

Εἶναι στιγμὲς ποῦ ἀσάλευτος σὲ μιὰ σιωπῇ βαθεῖα
 Σὲ βλέπω, πάντα ἀσύγκριτη, νὰ σιγαλοδιαβαίνει
 μέσα ἀπὸ φῶς ποὺ στέλνει σου μιὰ δύση χρυσαφιά,
 σάνθοποιος ἀπόσπερνος ζωῆς λουλουδιασμένης...

Σὲ βλέπω διάφανο δνειρο γιομάτο καλωσύνης
 μένα γλυκὸ χαμόγελο κι' εὐγένεια περισσή.
 Σὰν ἀδερφὴ εἶχες κάποτε τὸν πόνο μου ἀπαλύνει.
 Ἄλλ' ἔπειτα... Δὲν θέλησες... Σάγάπησα... Καὶ Σὺ

Ἐφρυγες, γιὰτὶ ζήτησα ἡ σκέψη Σου νάμαι γώ,
 ἀφοῦ σὲ μιὰ ἀπροσμέτρητη γοητεία μείχες κοιμήσει.
 ὦ! Πόσο πάλι ἐπίμονα πολὺ Σὲ νοσταλγῶ...
 Σὺ, μὲ θυμᾶσαι τῆς ἀγάπης ἡ μέχεις λησμονήσε...

ΟΛΜΟΣ ΠΕΡΑΝΘΗΣ

ΟΡΘΟΣ

Χαράματα, θαμπόφεξε' τᾶστερὶ τῆς αὐγῆς
 διαμάντι λαμπερώτατο τὸν οὐρανὸ στολίζει
 κι' ν' ἄεράκι δροσερὸ στὰ φύλλα ψιθυρίζει
 τὰ δνειράτα καὶ τοὺς καύμους τῆς γῆς.

Εὐπνοῦν στὰ δέντρα τὰ πουλιὰ σὰν ἄνθινες ζωές'
 καὶ χαίρειζοντας τὸ φῶς ἡ μουσικὴ ψυχὴ τους
 λυώνει, θαρρεῖς, καὶ χύνεται μαζί μὲ τὴν πνοή τους
 στὰ ῥόδα, σὲς ἀνθρώπινες καρδιές.

Εὐπνα κ' ἐσύ, πατέρα μου, νὰ πῆς τὴν προσευχὴ
 καθὼς τὴν ἔλεγες σιγὰ μὲς ἀπὸ τ' Ἅγιο Βῆμα.
 Εὐπνα σὲν ὄρθρο γιὰ νὰ πᾶς τὴν μῆγαν ἔχει τὸ μνημα
 κι' ἀκίνητον γιὰ πάντα σὲ κρατεῖ!

Ἀχ! ἡ φθορὰ σὰν ὅμοιο σὲ ρούφηξε καρπὸ,
 ἡ λάμια, ποῦναι τῆς ζωῆς κορυφᾶς ἐδῶ πέρα.
 Κι' ἀπ' τὴ ζωὴ ποῦ τώρα ζῆς, δὲν ἔρχεται, πατέρα,
 καμμιὰ φωνή, τοῦ πόνου γιαιτοῦ....

1934

Γάνης Λωμόπουλος

ΚΟΚΚΙΝΟΙ ΣΤΑΥΡΟΙ

Ἀρρωστος εἶμαι. Κι' ἡ νυχτιά μὲ τὰ σεντόνια τὰ σταχτιά
 μοῦ τυλίξε τὴν ὁρμή μὲς σὲ νοσοκομεῖο.
 Μὲ πνίγει ὁ ἀγέρας σιωπηλὰ κι' ἀπὸ τὰ τζάμια τὰ θολὰ
 δακρύνω, κινῶς σέβναιρο, μακριὰ τὸ λατομεῖο...

Μοῦ καίγει ἡ θερμὴ τὸ κορμί. Κι' ἡ πρώτη, ἀκράτητῇ μου
 (δομή
 πρὸς τὴν πικρὴ ἀναπόληση σβύνει σιγὰ, μ' ἀφίνει.
 Ἐντονη ἀπὸψε ἡ ἐρημία, μοῦ φέρνει μιὰ βαρυνία
 ποὺ μόνο ἂν ἔχονταν κοντὰ, θὰ μ' ἀφηναν, ἐκείνη!

Μόνον αὐτὴ δὲ νὰ σκεφθῶ, μὲ τὸ κεφάλι μου σκυφτὸ
 καθὼς κυτᾶ ρεμβατικά τὸ σκοτεινὸ ταβάνι.
 Γλυκερὰ τὸν πόνο συντροφιὰ! Νάταν κοντὰ σὰν ζωγραφιά
 σὲ παράθυρο νάχρουν... Ἡ σκέψη μου τί βάνει...

Ἄ! ὁ κατακόκκινος σταυρὸς! Σὰ νὰ μοῦ γνέφει: εἶναι καιρός...
 Σ' ὅποιο πλευρὸ κι' ἂν ἐκπλῶθω μπροστὰ θὰ μὲ φοβίξῃ,
 Πῶς κλαίει, πῶς κλαίει ἡ φτωχὴ ψυχὴ ποῦ μένει ἀπόψε μοναχὴ
 μ' ἕνα μονάχα σύμβολο ποὺ τὴ θανάθ θυμίζει!

Μιχ. Γάνης

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

ΟΔΟΥ ΠΕΡΑΝΘΗ

Είναι τώρα κάμποσα χρόνια, που άρχισε να γίνεται μια εξαιρετική κίνηση γύρω απ' την ζωή διαφόρων λογοτεχνών. Παράλληλα προς την εξέταση του έργου των, πιστεύεται πως, για να γνωρίσης μια μεγάλη ψυχή, πρέπει να εισέλθης και στα άδυτα της ζωής του, στις πειδι μικρές λεπτομέρειές της, που θα σε διευκολύνουν κατά πολύ στον σκοπό σου.

Απ' τις τελευταίες «Ελληνικές» αυτές βιογραφίες αξιοσημείωτες είναι «η ζωή του Έδγαρ Πόε» της Διλήνας Νάνου. Η συγγραφέας που είναι λές γραφτό της να απεικονίζει την δυστυχία των αποτυχημένων ανθρώπων, έγραψε όλα τα συγγραμμά της δύνανται στην εξέταση της ζωής του μεγάλου αμερικανού ποιητού, που μοιάζει με το τραγικότερο μυθιστόρημα.

Στην σειρά αυτή των βιογραφιών μπορούμε να καταλογίσουμε και το βιβλίο του κ. Περάνθη.

Ο κ. Περάντης, όπως φαίνεται, απ' τον παλμό, που διακρίνεται στις γραμμές του, γνώρισε κι' άραγ πως τον Κρυστάλλη. Έννοιωσε κατά βάθος την αγροτική του ψυχή, που τη γράφει η παντοτινή ξενιτειά. Θαύμαζε την κάθε γραμμή του Κρυστάλλη, γραμμές που γράφονταν με το αίμα του, που λιγοστεύονταν απ' το καύμό του. Σιγνητήθηκε αντικρύζοντας, έστω κι' ύστερα από χρόνια, την τραγική του ζωή, που κυλούσε στα υπόγεια τυπογραφεία ζωής, που μόνη της αγαπή, μόνη της επιθυμία, και ταίριασμα ήταν το περιβάλλον του χωριού, των αγρών παρθένων φυσικών στοιχείων...

Έννοιωσε το φάσμα του πόνου στην αυτοεξορία του ποιητή και τις καταστάσεις, που του γέννησαν τα θεράματα του τραγούδι. Κι' ήθελε τότε να μάς περιγράψει, να μάς διηγηθώ «λυρικά» την μαύρη, άχαρη ζωή, μα μεγάλη, πλούσια σε αισθήματα και ενδιαίσεις.

Ο κ. Περάντης, όπως μάς δείχνεται στην «εργασία» του, φαίνεται, πως άρκετά εργάστηκε, προσπαθώντας για την συλλογή και των πειδι μικρών λεπτομερειών της ζωής του ποιητή. Η περιγραφή της μαθη-

τικής του ζωής, η παράθεση στίχων του εκείνης της εποχής, τα ανέκδοτα του Κρυστάλλη, όσον αφορά το πρώτο του βιβλίο, τις «Σκηνές του Άδου» για πρώτη φορά έρχονται σε ζωή καθώς και όλη η λεπτομερειακή εικόνα της φυγής του.

Ζωντανή και δικαιολογημένη είναι η συνέχιση της αφηγησεως του απ' τον ίδιο τον Κρυστάλλη, στον δρόμο του απ' τα Γιάννινα προς την Αθήνα, δέν τον περιγράφει αυτός, αλλά παραθέτει δύο διηγήματα του ποιητού που δε συμπληρώνονται στα «περιγραφήματα» του.

Την ταραχώδη, πικρή ζωή του ποιητού στην Αθήνα τη διηγείται επίμονα και παραστατικά. Με αναλυτικότητα μάς παρουσιάζει την εξέλιξη του όσπου να φτάσει στο βαθμό «του τραγουδιού του χωριού» και της σιάνης.

Διαβάζοντας το βιβλίο του κ. Περάνθη νοιώθεις να σε τραπάζει βαθειά η τραγικότητα της ζωής του άτυχου ποιητή. Αντιλαμβάνεσαι την άτακτη ζωή του Κρυστάλλη στο Αθηναϊκό περιβάλλον που έπαιρνε να εξευρωπαϊσθή.

Ο μοντεργισμός, τα φώτα της Δύσης και το ατελείωτο χάοςμα των Ελλήνων σ' αυτά, χωρίς να κυττάζουν να υψώσουν μια τέχνη τοπική, αυτόφωτη πίκρανε τον Κρυστάλλη και τον έκανε να τραγουδή:

«Πούντ' τα τραγούδια τα παληά, τα κλέφτικα τραγούδια».

Η προσφορά του βιβλίου αυτού στα ήπειρωτικά γραμμάτια είναι μεγάλη: γιατί αποκαλύπτει, φωτίζει τον πλειό αντιπροσωπευτικό ήπειρώτη ποιητή. Και θα πρέπει να ακολουθήσει μια σειρά τέτοιων ενδιαίσεων και για άλλους ήπειρώτες λογοτέχνες, σαν τον Ζαλοκώστα, τον Χρηστοβασιλή που είναι σχεδόν άγνωστοι στο κοινό από μια κριτική μελέτη καθώς και για τον άδικο-λαμένο γλυκύτατο Έλιγιά,

ΜΙΧ. ΓΑΚΗΣ

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

Ω ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη,
Κι' από τα δώρα του θεού, το πλειό άγιο.
Προβάλλεις κι' όλα χαίρονται και κάνουν πανηγύρι,
Φεύγεις και σκότος χύνεται βαθύ στην Οικουμένη,
Ω Ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Μ' έσένα δηλός πλειό λαμπρός, πλειό φωτεινός προβάλλεις,
Τ' άστέρια πλειό άχινάλαμπρα, μ' έσένα ανατέλλουν
Στον χρυσόγαλαξο ούρανον, απ' της Νυχτός τα στήθια
Κι' η Πλάση όλη πλειό όμορφη μάς φαίνεται μ' έσένα,
Ω Ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Έσένα ψάλλουν τα πουλλά ότα φωντωμένα δέντρα,
Έσένα ύμνει ό σιαυραγός άπάνω στους αϊδούς,
Έσένα μέσα στους δρυμούς τ' άργίμια ύμνολογούνε,
Έσένα στους όκεανούς λατρεύουν τα κοίτη,
Ω Ελευθερία, πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Εσύ είσαι η πλειό καλή θεά κι' η πλειό αγαπημένη,
Γιατί ισακίξης σίδερα κι' ελευθερώνεις δούλους.
Εσύ άνασαι εις τους Δαούς, σκοτώνεις τους δεσπότες
Και φεύγεις, σάν την άστραπή μπροστά σου η Τυρανία,
Ω Ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Είσαι θεά Ελληνική, δέν είσαι ξένη γέννα...
Ο Έλληνισμός σ' άνάστησε και σ' έκανε θεά του.
Στο αίμα σου βαφτίστηκαν η τίμια σου χλαμύδα
Κι' αυτός σου έστρεψε ναόν, τον πρώτον τον ναόν σου,
Ω Ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Φορείς χλαμύδα Ελληνική και περικεφαλαία
Και δίκιοπο κρατάς σπαθί στο δυνατό σου χέρι
Κι' όρμας άπάνω έφράττη όπου κι' αν βρης τυράννους
Ω Ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Χτύπα, θεά Ελληνική, Ελληνοπούλα, χτύπα!
Νά λείψη κάθε Τύραννος από της Γης την ύψη,
Και τότε μόνον να στηθής, και τότε να ήσυχάζεις,
Όταν γενής βασίλισσα στην Οικουμένην όλην,
Ω Ελευθερία πανένδοξη και κοσμολατρεμένη!

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Κ. ΤΟΔΟΥΛΟΣ ΚΑΙ Δ. ΠΑΠΑΒΡΑΝΟΥΣΗΣ

ΟΔΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ 16

Όλα τα είδη Χαρτοπωλείου και όλα τα νέα Βιβλία
Διήγημα—Μυθιστόρημα—Ποίησης—Θέατρον—Μελέτη
εις πλουσίαν συλλογήν.

Ραδιόφωνα «ΜΑΡΚΟΝΙ». Γραμμόφωνα και δίσκοι
«ΚΟΛΟΥΜΠΙΑ» και «ΧΙΣΜΑΣΤΕΡΒΟ-Ι-Σ»

ΚΛΙΝΙΚΗ: ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ-ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΑΡ. ΧΡΗΣΤΙΑΝ, επί δεκαετησίαν
ειδικευθέντος και διατελέσαντος έσωτερικού ιατρού εις τα
Νοσοκομεία Εξαγγελισμού, Ερυθρού Σταυρού και
Μαιευτήριον Ελ. Βενιζέλου. Πλουτισθείσα υπό πάν
των των νεωτέρων επιστημονικών εργασιών και έγκυρα
στάσεων ήρχισεν λειτουργούσα έδως Ασπίου 3 Τηλέ-
φωνον 2:40

ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

Το καλό αθηναϊκό «Ηπειρωτικό Μέλλον» μάς έκανε την τιμή να ασχοληθώ με την έκδοσή μας Φαίνεται όμως πως τα λόγια του το γέννησε μια φανερή παρεξήγηση του προγραμματικού μας άρθρου. Τις εξηγήσεώς μας έκινει η καλή εφημερίδα τις χαρακτηρίζει ως παχειά και κενής σημασίας λόγια. Άνεχόμαστε παρ' όλο το επιθετικό χαρτζήρα το σημείωμα του «Ηπειρωτικού Μέλλοντος». Μα νομίζουμε πως δε θα πρέπει να σχολιάζεται κατά πόσο είναι δυνατή η κατόρθωση ενός ίδανικού. Η εκπλήρωση δέν πρέπει να προσδοκείται σύγχρονα με τη σύλληψή του. Γι' αυτό και νομίζουμε πως σ' αυτό το σημείο δε θα πρέπει να γίνουμε αντικείμενο επίθεσης.

Όσο για το «πολύ ύψος» που το καθιστά «δυσκολορόητο» νομίζουμε πως και πάλι δε θα πρέπει να γίνη λόγος. Γιατί το περίοικο είναι πάντα το κατόπτευμα της πνευματικής αξίας ενός τόπου. Συνεπώς η πνευματική η γενική αξία ενός έντύπου εξαοτάται από τη πνευματική ανάπτυξη του τόπου. Το περιοδικό αυτό θα εκπληρώνει το σκοπό του όταν από τις ενδιαίσεις της πνευματικής αυτής ζωής στάχυολογεί της αξιολογότερες. Γιατί κοντά στις αξιολογές υπάρχουν και οι κοινές, οι ανάγκες φυσικά. Αυτό θέσαμε σά σκοπό. Σ' αυτό—το δυνατό—ύψος προσπαθούμε να το φτάσουμε. Συνεπώς ο κίνδυνος εκλείπει—κατά τη φράση του σημειώματος λόγω της έλλειψης των επικίνδυνων δραματισμών και όνειροπολημάτων.

Κι' ως έρθουμε σε μια άλλη παρεξηγημένη παράγραφο: «Θά κρατήσουμε το έντυπό μας σ' ένα ύψος απ' το λαό που το κύταγμα του να τον κάνει ν' αντιλαμβάνεται κλπ. Δέν γνωρίζουμε που βρίσκονται τα παχειά και κενής σημασίας λόγια.

Η λέξη λαός στην περίπτωση αυτή έχη την έννοια του όχλου. Κι' ό όχλος θεωρεί σαν κατάλληλη θεωρητή τέχνη που καθώς λέγει κι' ο κ. Νίκος Παπάζογλος θεωρήθηκε απ' την κοινωνία μια εύρεία χορεία άπλοιστέων και καθολικώτερων αισθητικών γνωρισμάτων, άλλα ένα έγγυμνο μα καλλιτεχνικών τρόπων, ανάλογο μ' εκείνο των προλεταρίων των μονωνικών άγαθών.

Θέλαμε να πούμε—και δε θα πρέπει να γενηθώ η παρεξήγησης που σκοπός μας είναι να όφελίσωμε το λαό. Σ' αυτό μπορεί να καταλήξη η ψηλή στάση της τέχνης. Έτσι μπορεί να προέλ-

ΒΡΑΔΥΝΟΙ ΘΡΗΝΟΙ & ΝΟΣΤΑΛΓΙΕΣ

Φιλοσοφούν οι Λυγριές και (σά να κλαίν οι κρίνοι στη βραδυή που ρίχνανε τα (σύννεφα βροχή. Γλυκές χαμπάνες φώναξαν και (πλημυρουν οι θρήνοι, φωνές που παρακάλεσαν, χωρίς άπαντοχή.

Φίλων τριγμοί, θροίσματα—(μια κένθημη σαγήνη—σιγαλινά ξεχινούνται λές κ' έί—(ναι προσευχή, κι' όλο μιλάν οι φύλλοις για (μια ξανθιά γαλήνη που μόλις όνηρεψήσαν σε κά (ποιαν έποχή.

Κύττα στο μισοσκόταδο: πικρό (χόλα περνούν όράματα παλιού καιρού—γλυ—(κός—πικρός λαχτάρας τα ροσμαρίνια χλωμιασαν οι (λαμίες ρυγούν.

Ω, λυγμικό παράπονο χαμέ—(νη πιά ζωή!... Και συνοδεύουν το σκοπό—(παθητικές κινήσεις σταλαγματιές που κύλησαν στον (τόγχο, η βροχή. ΦΡΙΕΟΣ ΤΖΙΟΒΑΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΑΜΒΟΥΤΙΔΟΣ,

Ναζιάρα μου, χαδιάρα μου,
[γλυκός ό γυρισμός μου
Μά πιδ γλυκό το γέλιο σου
[στην δειλινή γαλήνη.
Όταν άπλώνεσαι άπαιή, πό—
[θο γεμάτη εμπρός μου
Κι' άχνοφωτά στην όψη σου
[του όνειρου ή καλωσύνη...

Νεράιδα άπαλοκύματη με την
(άπλη όμορφιά σου
Άχ πόσους κούφιους μου καύ
(μους στο πλάι σου δε έξανα...
Σάν άύλο πετούμενο ή ψυχού—
(λα που μπροστά σου,
Κ' αϊθερολάμνει άναμμένα—
(από γής κι' απ' ούρανο...

Γλυκιές Γιαννιωτοπούλες μου
όλο όρση και νάζι
Χαρά που σάς ξανάδα!
Κι' άχ των χειλιών σας το φαι—
(δω τιτύβισμα πως μοιάζει
Της νιότης μου θλιμμένη πιά
(τινάδα!

ΓΙΩΣΕΦ ΕΛΙΓΙΑ

θη ή όφέλεια.

Τα λόγια μας δέν τοποθετήθηκαν θέλοντας να δείξουμε πως περιφρονούμε το λαό, πως τον συχαλόμεθα άλλα πως τον αγαπάμε και πως ή προσπαθεία μας γίνεται για την άνυψώή του.

ΣΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ

Φεγγάρι μου άσπρόλαμπρο τριγυροκυκλωμένο
έκει ψηλά που π ρατεις και χαμηλά λογιάζεις
μήν είδες, μήν αλόγιασες τον πολυαγαπημένο μ'
έίνος ματάκια τον τηρούν και τα δικά μου κλαίνε
έίνος χεράκια τον κερνούν και τα δικά μου στέκουν
έίνος χειλίκια τον φιλούν και τα δικά μου σκάζουν.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΚΕΙΝΟ ΤΟ ΒΟΥΝΟ

Πίσω από κείνο το βουνό τρέχει μια κρύα βρύση
κι' όσες μινάδες θά το πούν ποτέ παιδι δέν κάνουν
να τώξε πια κι' η μάνα μου να μη είχε κάνει έμένα
κι' αν μ' έκανε τι κέρδισα και τι καλό έχω ό μαύρος
που βρίσκουμαι στην ξενιτειά δάδεκα άνεργια χρόνια
ξένες μου πλένουν τα σκουτιά ξένες τα σαπουνίζουν
τα πλένουν μια τα πλένουν δυο τα πλένουν τρεις και πέντε
και από τις πέντε και μπροστά τα είχανουνε στο δρόμο
πάρε, έβρε, τα ρούχα σου πάρε και τα σκουτιά σου
τι έδω νερό δε βρίσκεται για τα σκουτιά των ξένων.

ΤΟ ΜΑΝΤΗΛΙ ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ

Έένε μου το μαντήλι σου τι τώχεις λερωμένο
Η ξενιτειά μ' το λέρωσε και τώχω λερωμένο
Γιά όμή το, όμή το ξένη μου, για να στο ξελερώσω
Βάνω το δάκρυ μου νερό το σάλιο για σάπουνι
Βάνω και τα στηθίκια μου πλάκα για να τα πλύνω
Βάνω τα φυλλοκάρδια μου ήλιο για να τα λιάσω
Το λόγο δέν άπόσσωσε το λόγο δέν άπέειπε
Γιάτος, γιάτος έρχεται στους κάμπους καθαλλάρης
στές μούλες φέρει τα φλουριά και στα μουλάρια τ' άππρα
και μούλα χρυσόκτύπη φέρει το νερό καθαλλά
με τ' άππρα, με τα κόκκινα και με τα λουλουδάτα.

[Απ' το βιβλίο του κ. Δημ. Α. Ζώτου «Η Έστνητα των
Ηπειρωτών» που κυκλοφόρησε αυτές τις μέρες].

ΠΕΖΑ ΚΟΜΜΑΤΙΑ

ΧΩΡΙΑΤΟΠΟΥΛΕΣ

Άωστε τα χέρια όλως σε χορό και πάρτε με μαζί σας. Της
σάρκα σας τ' άρώματα, τα μεθυτικά να μου θερμάνουν την
καρδιά την ναρκωμένη και στην άρρώστια μου θοράνια μαγι—
κά ως γίνουν οι άνασσοί σας... Μη σας τρομάζει αυτό! Πάρ—
τε τα χέρια μου στα χέρια σας και σφιγέτε... Και ρίξτε τις
ματιές σας στην καρδιά μου. Τις στείρες πιά πηγές του πόθου
μου ν' άνοίξετε. Το κατακάθι της πικρής ζωής ρημάζει το έν—
στικτό μου. Γενείτε σεις κοπέλλες του χωριού, σείνες του όρό
μου σας οδηγήτριες.

Άωστε τα χέρια σας στα χέρια μου και σφιγέτε, ν' άρθώ η
ζωή, που διάθηκε στην άρρώστια διαβήτη... Και πάρτε με ψη—
λά στο χοροστάσι σάν γαμπρό, κι' όλες μαζί τραγουδ άρχίστε,
τραγουδ της αγάπης για τον χωριανών το πέτομα... Κι'
ας θυρδούν οι γέροι στη γωνία κι' οι ζαρωμένες μας γριούλες
ας στήσουν κουκουσουριό. Μαζί μου θ' άρθουν κι' οι λεβέντες
που χαμαγελούν οι διαλεχτοί της μοίρας σας συντροφοί να στή—
σουμε χορό ψηλά στο χοροστάσι... Και θ' άρθουν απ' τις ρεμα—
τιές των φτερώντων φαλλάδων τα κοπάδια να τραγουδήσουν τις
χαρές μας τις αγάπες... Ντυθήτε όλες φτωχικά σάν νάστε
με στον κάμπο. Κι' έμένα ως μου θερμάνουν την καρδιά της
σάρκας τ' άρώματα τα μεθυτικά, ώταπεινά ν' άτίμητα λου—
λούδια του χωριού μας.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΚΑΚΟΥΡΗΣ
(Αχαρώντιος)

ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ
ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

ΤΑ ΠΡΟΕΔΡΙΚΙΑ ΜΑΣ

Είναι παρατηρημένο εδώ στο Ρωμαϊκό πώς δεν τὸ σηκώνει ὁ τόπος μας, τὸ χῶμα, τὸ φιλότιμο νὰ καταπιαστοῦμε μὲ μιὰ σοβαρὴ δουλειὰ καὶ νὰ μὴ ἀρχίσουμε τὴ γρίνια, τὴ διαίρεση καὶ τὴν ἀντίδραση. Προτοῦ συστηθῇ γιὰ τὴ δουλειὰ μας μιὰ ἐπιτροπὴ ἢ ἕνας σύλλογος ἢ ἕνας Ὄργανισμός ἢ ἕνα σωματεῖο τέλος πάντων, ἀπαραίτητο γιὰ μιὰ συντονισμένη ἐργασία καὶ γιὰ τὴν ἐνδωσὴ της, σὰν ἀγαθοὶ πολῖτες καὶ συμπολίτες τῆς ἰδίας ἢ πατριώτικης ἀπάνω κάτω κοινωνικῆς σειρᾶς, εἰμαστε φίλοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλο, βλέπομαστε συχνά, πηγαίνομε μαζί στὸν περίπατο, στὶς δεξιώσεις, στὸ καφενεῖο. Κεκοῦμε στὸ τελευταῖο ὁ ἕνας τὸν ἄλλο μ' εὐχαρίστηση, μὲ γαλήνη μπορεῖς νὰ πῆς, χωρατεύουμε, λέμε τοῦτα κείνα κ' ἀποχωρίζομαστε εὐχαριστημένοι, εἰρηνεμένοι.

Σὰν ἀρχίσῃ ὁμως ἡ Ὄργάνωση, ὁ καταρτισμός, ἡ κοινὴ προσπάθεια μὲ κάτι καλύτερο, γιὰ κάτι εὐγενέστερο, γιὰ κάτι τὸ πῶς θετικό, γιὰ κάτι τὸ πῶς ὠφέλιμο, σὰν νὰ μᾶς ματιάξουν—ρωμαϊκή ἀρρώστεια κ' αὐτὴ—κ' ἡ φίλια μας ἀρχίζει νὰ ψυχραίνῃ. Ἀρχίζομε τότε νὰ ὑποβλεπόμαστε, νὰ ἀλληλοδιαπληκτιζόμαστε, νὰ μὴν ἔχουμε ἐμπιστοσύνη ὁ ἕνας στὸν ἄλλον. Ἀρχίζει ὁ ἀνταγωνισμός, ἡ ἀγωνία, ἡ φροντίδα, ἡ προσπάθεια ποῖος νὰ ὑποσκελίσῃ τὸν ἄλλον, ποῖος νὰ βγῇ πρῶτος, ποῖος ἀντιπρόεδρος, ποῖος γραμματεὺς ἢ ταμίας. Ποῖος νὰ βγῇ δηλαδὴ ὠφελημένος περισσότερο. Καὶ ὁ καθένας φαντάζεται τὸν ἑαυτὸ του γιὰ τὸν πῶς καλλίωτο, γιὰ τὸν πῶς ἀφιλοκερδῆ, γιὰ τὸν πῶς ἐνδεδειγμένο. «Νὰ γίνουν πρόεδρος ἐγὼν ἢ βέλπες» καὶ δὲς τοῦ ἀνταγκλήσεις, καὶ δὲς τοῦ μικροσυνωμοσίες. Ἀρχίζουν ἔπειτα τὰ παζαρέματα οἱ ὑποπτες καὶ ὑπουλες συννενοήσεις, ἡ διαθυορα τῶν συνειδήσεων. Κ' ἀπὸ φίλοι, στὸ τέλος καταντῶμε... ἀπὸ δυὸ χωρία. Πολὺς φορὲς καταλήγουμε νὰ σκαρῶσουμε, ὅπου εἶναι βολετό δυὸ συλλόγους δυὸ σωματεία. Κ' ἔτσι διχοτομοῦμε τὶς δυνάμεις μας χαντακώσαμε τὴν ἰδέα καὶ παύει περίπατο ὁ ἀλτρονισμός μας, ἡ συναδέλφωση, ἡ ἀλληλεγγύη, ἀπαραίτητον γιὰ τὸ σκοπὸ ἢ τὴ σκοπιμότητα, ποὺ ἐπιδιώκομεν.

Τὶ τα θέλετε! τὴν πληρόνουμε ἀκριβὰ στὸ τέλος τὴν ἀλλοπροσηλότητα μας αὐτὴν ἄλλα μυαλὸ δὲ θὰ βαλοῦμε ποτὲ ἐμεῖς οἱ Ρωμαῖοι. Ἡ καλῆτερα μυαλὸ θὰ βαλοῦ

Η ΕΚΔΟΣΗ ΜΑΣ

«Νέος κ' ἐγὼ Ἡπειρώτης, μὲ μεγάλη χαρὰ πληροφορήθηκα τὴν ἐκδοσὴ λογοτεχνικοῦ περιοδικοῦ στὰ Γιάννενα μὲ τίτλο «Ἡπειρωτικὰ Φύλλα». Παρακολουθώντας λίγο—πολὺ τὴν Ἡπειρωτικὴν λογοτεχνία καὶ μὴ βλέποντας παρὰ μονάχα στὴν Ἀθήνα λίγες ἀξιώπαιες προσπάθειες, ἔφτασα νὰ πιστέψω ὅτι ἀργὰ ἢ γρήγορα ἡ Ἡπειρος θὰ πᾶσῃ σὲ πνευματικὸ μαρσὸν, ἀφοῦ οὔτε στὴν ἐστία της τὰ Γιάννενα, δὲν ὑπῆρχε καμὲν μιὰ σοβαρὴ πνευματικὴ κίνησις ποὺ νὰ προέρχεται ἀπὸ νέους. Ἡ ἀγωνία μου κ' οἱ φόβοι μου γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς Ἡπείρου λιγροστεύουν τώρα ἀπὸ τὴν ἐλπίδα, ποὺ βγάζουν τὰ «Ἡπειρωτικὰ Φύλλα». Ἐχὼ ὅλην τὴν ὄρεξιν νὰ διαθέσω τὶς μικρὲς μου προσωπικὰς δυνάμεις γιὰ τὴν ἐνίσχυση τῆς προσπάθειας αὐτῆς.

(Θεσσαλονίκη 25
ΦΩΤΙΟΣ Μ. ΠΕΤΣΑΣ

«Μὲ θαθεῖα συγκίνηση πῆρα, τὸ πρῶτο σας φύλλο καὶ μ' ἀληθινὸ διαφέρο ἔτρεξα μὲ μιὰ τίς σελίδες τοῦ στίς ὁποῖες ξεχύνεται ὁλοκάθαρο καὶ δροσερὸ τὸ μυρομένο ἀγέρι τῆς νεώτερης Ἡπειρωτικῆς πνευματικῆς ἀνθισσης.

Ζηλεύω καὶ ἐπαινώ τὴν εὐγενικὰ σας προσπάθεια καὶ μακάρι τὰ «Ἡπειρωτικὰ Φύλλα» νὰ φανοῦν ἀντάξια κάθε προσπάθειας.

~~~~~
με στὸ τέλος, τότε δηλαδὴ ποὺ θὰ μᾶς εἶναι ἀνώφελο. Δὲν τὸ λέει κ' παροιμία; τοῦ Ρωμηοῦ ἡ γνώμη ἔρχεται στὸ τέλος.

Γι' αὐτὸ ἂν θέλουμε τὴν ἀγάπη μας τὴν ἡσυχία μας τὴ συναδέλφωση καὶ τὴν ὁμόνοια μακρυὰ ἀπὸ συλλόγους καὶ σωματείας. Ὁ ἐχιδελφισμός μας ἔδω ἐπιβαλεῖται. Ἐτοῖ μοναχὰ δὲ θὰ χαλασοῦμε τὴ ζαχαρένια μας. Ἐκτὸς ἂν μπορεῖτε νὰ καλινεργήσετε γιὰ χάριν τοῦ γενικοῦ καλοῦ καὶ γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἰδίας τὶς μικροφιλοδοξίες καὶ τὰ συμφέροντα σας.

Κ. Μιχαηλίδης

Στέλλοντάς σας μιὰ χρονιάτικη συνδρομὴ σὰς εὐχαριστῶ ὁλοψύχως ποὺ εἶχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ σταλεῖται τὸ πρῶτο σας φύλλο.

(Κατοχώρι—Λευκάδος)

ΓΙΑΝ. ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ

Καλὰ μου «Ἡπειρ. Φύλλα»

Ἡ ἐκδοσὴ σας χαρὰ κ' ἀναγάλισσιν γιὰ κάθε διανοούμενο πατριώτη μας. Τὸν πῶς φλογερὸ χαιρετισμὸ μὲ τὶς καλύτερες εὐχὲς μου.

Ποῖος Ἡπειρώτης δὲ θὰ θελήσῃ νὰ συντρέξῃ στὸν ἅγιο σας σκοπὸ ἢ δὲ θὰ φιλοδοξήσῃ νὰ βάλῃ ἕνα λιανολίθαρο στὸν ὄνειρονμένο πύργο τῆς Ἡπειρωτικῆς Λογοτεχνίας; Καὶ σὰν ἕνας τέτοιος ταπεινὸς δουλευτὴς ἔρχομαι στὴν παρέα σας, φέρνοντας ἕνα κάποιο «ὕλικὸ» ἀπ' τὸ χωριὸ μου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΙΝΔΕΑΣ

«.... Ἦτο αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψη ἑνὸς τέτοιου φύλλου, καθαρῶς φιλολογικοῦ στὸν τόπο μας.

Σὰς συγχαίρω καὶ σὰς εὐχομὲν κάθε δυνατὴ εὐδοκίμησιν στὸν ἀγκαθερὸν ἀγῶνα σας.»

Ἡγουμένισα Ἡπείρου.

Μετὰ πολλὴν ἐκτίμησιν

Κ. Μιχαηλίδης

Σημ. τῶν «Ἡ Φ.» Ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς ποὺ λαβαίνομε παραθέτομε λίγων φίλων μας ἀπὸ διάφορα μέρη ποὺ ἔσπευσαν νὰ μᾶς συγχαροῦν γιὰ τὴν ἐκδοσὴν μας.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Ὀλμου Παράνθη: «Κώστας Κρυστάλλης» λυρική Βιογραφία μ' ἀνέκδοτες ἐργασίες τοῦ ποιητῆ, ἐκδοσὴ «Ἡπειρωτικοῦ Μέλлонτος» Ἀθῆναι 1636 σελ. 104, Δημ. Α. Ζώτου: Ἡ Ἑνετταία τῶν Ἡπειρωτῶν» ἐκδοσις 6' 3η χιλιάς ἐκδοσις «Ἡπειρωτικοῦ Μέλлонτος» Ἀθῆναι 1936 σελ. 40 δραχ. 20.

Ἀπὸ τυπογραφικὸ ἀτύχημα τὰ «Ἡπειρ. Φ.» καθυστέρησαν λίγες μέρες στὸ ἐξῆς θὰ ἐκδίδονται κανονικά.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κωστ. Α. Μιχ. Εὐχαριστοῦμε θὰ σὰς παρακαλοῦσαμε νὰ μᾶς στέλνεται ταχτικά. Συλλυπητήρια γιὰ τὸ θάνατο τῆς ἀδελφῆς σας.

Γιάν. Πινδ. Τὸ γράμμα-σας μᾶς ἐνθουσιάζει. Συνεργασία σας δημοσιεύεται. Θὰ θέλαμε νὰ μᾶς στέλνεται ταχτικά. Ὅσο γιὰ τὸ βιβλίον σας καθὼς μᾶς γράφετε, δὲν τὸ λάβαμε.

Φώτ. Πέτσ. (Θεσσαλονίκη.) Λάβαμε τὸ γράμμα σας—μέσω τοῦ κ. Χ. ὁ ἐνθουσιασμός σας καὶ ἡ τόσο ἐνθουσιώδης ἀπάντησή σας μᾶς ἐνισχύουν στὸ δύσκολο δρόμο μας. Τὴν περιμέναμε αὐτὴ τὴν ὑποδοχὴ ἀπὸ μέρους τῶν νέων ποὺ ζοῦν μακριὰ ἀπ' τὴν Ἡπειρο ἦταν ἀλήθεια φανερὴ ἡ ἔλλειψιν ἑνὸς φιλολογικοῦ περιοδικοῦ. Καὶ μεῖς προσπαθήσαμε νὰ συμπληρώσωμε τὴν ἔλλειψιν αὐτὴ βάζοντας ὅλες τὶς δυνάμεις μας. Θὰ σὰς γράψωμε καὶ ἰδιαιτέρως. Ὅσο γιὰ τὸν κ. Χ. μᾶς εἶπε νὰ σὰς ἀπαντήσωμε ὅτι: «Ἐξήντα χρὸνία τώρα δὲν ἔχω πληρώσει ποτὲ χρηματικὴν συνδρομὴν σὲ περιοδικὸ, πρῶτη φορά τώρα μοῦ παρουσιάζεται ἡ ἀπαίτησις καὶ χρηματικῆς καὶ συγγραφικῆς συνδρομῆς! Ὁ θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ κ' ἀπὸ χειρότερα.»

Γιάν. Σκλαβεν. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Ὅσο γιὰ τὴν προτεινομένη συνεργασία σας εὐχαρίστως θὰ τὴ δεχόμαστε.

Ἡ Συνδρομὴ σας ἐλήφθη εὐχαριστοῦμε.

Λαμ. Πέτσ. Μέσω τοῦ ἀδελφοῦ σας λάβαμε τὴν ἠθογραφίαν. Ἀρκετὰ καλογραμμένη ἀλλὰ δυστυχῶς ὄχι γιὰ τὸ περιοδικόν μας. Γιατί δὲν γράφετε κάτι τὸ πῶς σοβαρὸ ποὺ θάχῃ θέσῃ στίς σελίδες μας; Περιμένουμε.

Γιανν. Νυφ. Τὸ ποίημα σας πολὺ ἀδύνατο. Μπορεῖ γὰρ καί ποιο ἀίθεμα ἀλλὰ δὲ μπορεῖτε νὰ τὸ ἐκδηλώσετε καλλιτεχνικά. Ἐργαστήτε μὲ περισσότερην προσοχή.

